

på dels ofrusen dels föga frusen mark bådar förstörelse.

Utsigterna för export af hvarjehanda artiklar råämnen och slöjd visa sig tillfredsställande. Svårigheten är att få handlandena i rörelse. Det är dock en tröst finna, att öfverhufvud aldrig tillförene samma håg och sjelfverksamhet både i stad och på land företett sig; och jag vågar häraf hoppas den bästa hjälpen.

10 **858** E. G. SEDERHOLM – J. V. SNELLMAN 6.XII
1867
RA, JVS samling

Kuopio den 6 December 1867.

Herr Senator!

Omsider har det lyckats mig att förmå ett handelshus härstädes, nemligen Kellgrens enka att börja med uppköp och export af terpen-
20 tinolja och harts. För att få reda på priserna å dessa produkter utomlands ämnar Kellgren nu afsända profver, hvilka jag för sådant ändamål åt honom gjordt, öfver S:t Petersburg till Tyskland och
England. Enligt priskouranter ifrån Hamburg, hvilka jag hade tillfälle att se hos Kellgren, betalas för terpen-
30 tinolja derstädes endast omkr(ing) 1 M(ark) 60 penni finskt mynt per kanna samt för harts omkr(ing) 2 M(ark) per L $\frac{3}{4}$. Dessa priser synas icke vara serdeles uppmuntrande; Kellgren hoppades dock kunna påräkna bättre priser då han öfversänder profver på fullkomligt ren vara.

Guvernören visade mig nyligen en skrifvelse ifrån, Finansexpeditio-
nen af den 13 November, hvari priserna för terpen-
30 tinolja i England uppgifvas till 4 å 5 Mark. Tyvärr upplyses icke i skrifvelsen om detta pris gäller kanna, engelsk Gallon eller lispund. I sistnämnde fall skulle priset för kanna endast motsvara 1 M(ark) 6 p(enni) å 1 M(ark) 32 p(enni) – ett lispund terpen-
tinolja innehåller 3 $\frac{3}{4}$ kannor.

Såsom jag i mitt sednaste bref hade äran omnä(m)na, har jag lyckats framställa fullkomligt luktfri och ren terpen-
tinolja. Beredningen deraf har inga svårigheter utan är tvertom ytterst enkel och kan jemväl med
lätthet inläras hvem som helst.

Af ett lispund talkåda har jag erhållit 2 $\frac{1}{2}$ å 3 kvarter terpen-
tinolja och omkr(ing) 11 $\frac{3}{4}$ harts.

40 Profven af tillverkningarna skall jag ha äran medtaga åt Herr Senatorn – på posten lära de icke kunna skickas då bland dem finnas flytande saker.

Anskaffandet af talkåda har haft svårigheter, då den icke står att fås på närmare håll än i Pielavesi och väderleken dertill varit ogynsam.

Äfven jag har likasom Qvist användt silar af metalltråd för rening af det smälta harsset, har äfven uppnått samma ändamål med rissel af
granqvistar.

Jag anser mig nu ha fullgjort mitt uppdrag så långt omständigheter-
na detta medgifvit. För beredning af terpen-
50 tinolja ha inalles sex personer blifvit instruerade, hvilka i olika delar af länet kunna sprida kännedom häri. På Leväs jordbruksskola finnes en pottask kalcinerugn uppförd äfvensom derstädes finnas personer instruerade, hvilka kunna undervisa i allt hvad som angår pottask beredning.

Jag dröjer numera här endast så länge tills jag får profven, hvilka Kellgren ämnar skicka utomlands, färdiga; och reser sedan öfver S:t Mickel hem.

Tecknar med utmärktaste högaktning och vördnad Herr Senatorns

ödmjukaste tjänare
Erik Gabr. Sederholm

859 C. K. E. STJERNVALL-WALLEEN – J. V. SNELLMAN 10.XII 1867

HUB, JVS handskriftssamling

10

S:t Petbg den 10 Dec. 67.

Högädle Herr Senator,

Om jag så länge uppskjutit med att besvara Herr Senatorns skrifvelse af den 23 November, är orsaken härtill den, att jag väntade få höra något om det tillämnade jernvägslånet samt derom förhandla med Herr Senatorn.

Att Roth(s)child icke lemnar något svar är för mig oförklarligt, då försumlighet å hans Contor icke kan antagas. Emellertid skrider tiden fram och vi stå under väntan i en ledsam ställning inför nöden och de arbetssökande hungrige, som redan samlats å de till allmänna arbeten anvisade orterne. Sedan tidningarne utpekat dessa, torde det föga båta att Styrelsen håller saken hemlig. Bättre synes mig att utlysa tidpunkten för arbetenas begynnande.

20

Få vi afslag af Frankfurter juden torde de förmånligaste lånevillkor stå att sökas i England; men äfven här fordras god tro och kredit. Kejsaredömet inger intet sådant, af orsak som den Engelska pressen helt uppriktigt och godmodigt anger. Vårt lån kommer att gälla för ett ryskt och derföre få vi betala lika högt, om vi icke finna något hos Engelsmännen väl akkrediteradt hus, som åtager sig negociationen, förklaringen af vår skiljda finans förvaltning samt deltagandet i lånet såsom garanti för villkorens otvifvelaktiga uppfyllande. Mig synes att vi inom Finland blott hafva ett sådant hus, *den Hackmanska firman i Wiborg*, hvilket genom mångåriga affärs relationer med England der förvärfvat sig ett godt namn och stort förtroende. Detta grundar sig på enkel praktisk beräkning.

30

Med fullkomligaste högaktning har jag äran framhärda

Högädle Herr Senatorns
ödmjukaste Tjänare
Em. Stjernwall

40

860 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN-
TET 10.XII 1867

RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman – ville för dess del, för att i någon mån undanrödja den osäkerhet om sin ställning, underbefälet vid den Finska militären för närvarande är underkastadt i händelse detsamma utan eget förvälande för afskedas, och hvilken osäkerhet otvifvelaktigt menligt inverkar på möjligheten att vid truppen erhålla dugliga underofficerare, af hvilka åter sjelfva truppens duglighet i hög grad är beroende, hos Hans

50